

OPERATIVNÍ PORADA MINISTRA VNITRA ČSSR

C. j.: FB-47/IP-89

V Praze dne 30. 1. 1989

Výtisk číslo: 8
Počet listů: 1

K bodu: Návrh opatření ke zvýšení účinnosti prevence nejzávažnějších forem trestné činnosti obecné a hospodářské povahy

Důvody předložení:

Podle plánu práce kolegia
MV ČSSR a OP MV ČSSR na
1. pololetí 1989

Obsah:

- I. Návrh usnesení
- II. Předkládací zpráva
- III. Návrh materiálu do
PÚV KSČ

Předkládá:

Náměstek ministra vnitra ČSSR

plk. Otta Sedláček

Materiál nesmí být rozmnožován a po projednání jej vratte do 7 dnů sekretariátu FMV

UV - AY/A - CP - X4 - 4

N á v r h

U S N E S E N í

..... operativní porady ministra vnitra ČSSR konané dne

K bodu: Návrh opatření ke zvýšení účinnosti prevence nejzávažnějších forem trestné činnosti obecné a hospodářské povahy

Ministr vnitra ČSSR

I. b e r e n a v ě d o m í

Návrh opatření ke zvýšení účinnosti prevence nejzávažnějších forem trestné činnosti obecné a hospodářské povahy

II. u k l á d á

náměstku ministra vnitra ČSSR s. plk. Ottovi Sedlákovi

- zabezpečit dopracování Návrhu opatření ke zvýšení prevence nejzávažnějších forem trestné činnosti obecné a hospodářské povahy ve smyslu připomínek operativní porady MV ČSSR

Termín: do 27.2. 1989

- předložit Návrh opatření ke zvýšení účinnosti prevence nejzávažnějších forem trestné činnosti obecné a hospodářské povahy ministrovi vnitra ČSSR pro předsednictvo ÚV KSC

Termín: do 1.3.1989

P r e d k l á d a c í z p r á v a

Podle plánu práce kolegia ministra vnitra ČSSR a operativních porad ministra vnitra ČSSR na 1. pololetí 1989 bylo uloženo zpracovat Návrh opatření ke zvýšení prevence nejzávažnějších forem trestné činnosti obecné a hospodářské povahy a předložit jej předsednictvu ÚV KSČ.

Materiál určený k projednání v předsednictvu ÚV KSČ zpracovala, ve smyslu osnovy schválení náměstkem ministra vnitra ČSSR, pracovní komise složená ze zástupců federální správy VB a ministerstev vnitra a životního prostředí republik.

Do materiálu byly zapracovány připomínky a doporučení, které vyplynuly ze stanovisek náměstků ministrů vnitra a životního prostředí republik a příslušných orgánů činných v trestním řízení.

Pro schůzi předsednictva ústředního výboru KSČ

Návrh opatření ke zvýšení účinnosti prevence nejzávažnějších forem trestné činnosti obecné a hospodářské povahy

Na základě plánu práce
předsednictva ÚV KSČ
na 1. pololetí 1989

Obsah:

- I. Návrh usnesení
- II. Důvodová zpráva
- III. Návrh opatření

Předkládá:

Ministr vnitra ČSSR

František KINCL

V Praze dne

Návrh usnesení

Předsednictvo ÚV KSČ

I. schvaluje

návrh opatření ke zvýšení účinnosti prevence nejzávažnějších forem trestné činnosti obecné a hospodářské povahy

II. ukládá

s. Adamcovi

projednat návrh opatření ve vládě ČSSR a zabezpečit jejich rozpracování v příslušných resortech

s. Kinclovi, Jirečkovi, Lazarovi

zabezpečit realizaci opatření v resortech MV

D ú v o d o v á z p r á v a

V ČSSR je výskyt kriminality v posledních letech charakterizován celkovou stagnací s občasnými výkyvy u některých druhů trestné činnosti. Skutečnost, že nedochází k jejímu trvalému sestupnému trendu svědčí o tom, že nevždy byly k tomu plně využity předpoklady a možnosti socialistických společenských vztahů, politického systému a plánovitého hospodářského a sociálního rozvoje naší společnosti. K dosažení trvalejšího poklesu trestné činnosti se kromě orgánů trestního řízení dostatečně a iniciativně nezapojily ostatní státní a hospodářské orgány a organizace, společenské organizace, ani jednotliví občané.

Výskyt nejzávažnější kriminality s vysokým stupněm společenské nebezpečnosti je možno považovat v ČSSR za ojedinělý. Její poměr k celkové kriminalitě nepřesahuje 0,5 %. Z hlediska skladby výrazně dominuje majetková kriminalita. Závažnost a vysoká společenská nebezpečnost této trestné činnosti spočívá v neodvratitelnosti jejich následků (smrt, těžké ublížení na zdraví, výši způsobených škod), organizovaností pachatelů a podobně. Formy závažné trestné činnosti jsou různorodé. Jde především o násilnou trestnou činnost, o rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, spekulaci, pašování, devizovou trestnou činnost, vloupání do socialistických objektů a bytů.

Počet vražd se v 80. letech pohybuje v průměru kolem 200 případů ročně a objasňovány jsou v průměru na 98 %. Výrazně dominujícím motivem jejich páchaní jsou narušené interpersonální vztahy v rodině, mezi sousedy, na pracovišti. Ojediněle se vyskytuje sexuální a loupežný motiv, případně msta. U úmyslných ublížení na zdraví s následnou těžkou újmou a smrtí sehrává svou negativní roli vliv alkoholu. Jejich prevencí je boj proti alkoholismu, k němuž již byla přijata rozsáhlá opatření, a překonávání lidské nevšimavosti či lhostejnosti zvyšováním společenského právního a morálního vědomí.

Loupežná přepadení osob přenášejících tržby nebo disponujících se značnými finančními hotovostmi se vyznačují tím, že jsou páchaná po náležité přípravě a kvalifikovaně. Na rozdíl od běžných loupeží pachatelé bývají často osoby netrestané, někdy i vysokoškolsky vzdělané. Motivem je možnost jednorázového získání vysoké finanční částky. Příčiny spočívají v nedostatečné právní úpravě, ale zejména v porušování platných předpisů upravujících manipulaci větších finančních částek a v nedostatečné ochraně osob, které s nimi manipulují nebo disponují. Toho pak využívají pachatelé loupeží.

Vloupání ke škodě majetku v socialistickém vlastnictví se způsobenou značnou škodou (nad 50 000,- Kčs) se vyskytuje ojediněle a se škodou velkého rozsahu (nad 250 000,- Kčs) jen výjimečně. Nejpočetnější zastoupení mají případy se škodou nepřevyšující značný rozsah. Příčiny spočívají v nedostatečné fyzické ochraně objektů, jakož i jejich nedostatečném technickém zajištění, přičemž mnohé podniky nemají zájem na zlepšení přetravajícího stavu. Rovněž účinnost vnitřní kontroly není na dostatečné úrovni.

Nejzávažnější formy útoků proti majetku v osobním vlastnictví jsou krádeže vloupáním do bytů. Tento stav je podmíněn podstatně jednodušším technickým zajištěním soukromých objektů v porovnání se socialistickými, jakož i rozdílem v trestním postihu. Významnou negativní roli zde sehrává dopolední vylidněnost sídlišť i anonymita jejich obyvatel.

K závažným problémům boje s kriminalitou lze řadit i nealkoholovou toxikomanii, která má vzrůstající trend a postihuje především mladé lidi, narůstá i podíl žen. Je možno předpokládat, že snaha obstarat si návykové látky bude spojena s organizovanou trestnou činností. Je zaznamenáván i zvyšující se výskyt tranzitu omamných látek určených do jiných zemí.

Nejčastější a nejzávažnější trestnou činností poškozující socialistickou ekonomiku je rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví. Každoročně tvoří téměř polovinu ze všech odhalených hospo-

dářských tr. činů. V posledních letech se častěji vyskytuje případy s vyšší způsobenou škodou, spáchané rafinovanými formami. Rozkrádání s nejvyššími škodami je páchané různými účetními machinacemi, zejména v účetních a materiálových evidencích, v rámci dodavatelsko odběratelských vztahů, především v resortech zemědělství a výživy, průmyslu, stavebnictví a vnitřního obchodu. Vyskytuje se rovněž případy, jejichž původní motivace je preferovat partikulární zájmy projevující se formou útoků proti hospodářské kázni, na které teprve dodatečně navazuje rozkrádání.

Z hlediska vývoje trestné činnosti rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví lze i nadále předpokládat vysokou frekvenci jednání pachatelů motivovaných především získáním neoprávněného prospěchu k uspokojení osobních potřeb ze sortimentu nezabezpečeného na vnitřním maloobchodním trhu, případně cenově nedostupného pro určité kategorie obyvatel či vázaného v zajištění potřeb na poskytnutí placených služeb, prací apod.

Zvýšený turistický ruch, rozvoj zahraničních obchodních vztahů, rozdílné cenové relace zboží, kursových hodnot valut, nedostatek některých druhů módního zboží jsou zneužívány k páchaní organizované trestné činnosti spekulace, pašování a ohrožování devizového hospodářství, a to nejen našimi občany. V poslední době se na této trestné činnosti podílí stále vyšší počet cizinců, buď přímo žijících a pracujících v ČSSR (občané SFRJ, VSR, PLR), nebo na území sousedních států. Předmětem zájmu pachatelů jsou nejčastěji valuty, mikropočítače, spotřební elektronika, osobní auta apod. Tyto trestné činy se vyznačují především vysokým stupněm latence, organizovaností pachatelů a vzhledem k dlouhodobě přetrvávajícím příčinám a podmínkám se stávají v příležitostních drobných formách masovým jevem.

Závažná a společensky nebezpečná je též trestná činnost úplatkářství, která se nejčastěji projevuje ve službách, vnitřním obchodě, zdravotnictví a sociální péči, při zajišťování výhodných pracovních míst a v dodavatelsko odběratelských vztazích. Stávající trestněprávní úprava (trestnost podplácejícího) podstatně ztěžuje dokumentaci takovýchto případů.

V případě, že se nezmění situace na našem vnitřním trhu, nelze předpokládat, že by byl zaznamenán pokles páchaní všech zmíněných hospodářských trestných činů.

Při uskutečňování závěrů XVII. sjezdu KSČ a následných usnesení ke zvýšení účinnosti ochrany společnosti před kriminalitou, byla orgány trestního řízení přijata a realizována řada koncepčních, programových, řídících a organizačních úkolů represivního i preventivního rázu. Významným nástrojem zvýšení koordinace jejich činnosti v oblasti prevence se staly soubory opatření s celostátní působností, které tvoří přílohu usnesení vlády ČSSR č. 161/1987. Jde o soubory opatření na ochranu ekonomiky, v boji proti alkoholismu a jiným toxikomaniím, na omezení recidivy, trestné činnosti a jiné protospolečenské činnosti mládeže na léta 1986-1990. Do řady tohoto systému významně organicky zapadají aktivity ve smyslu dopisu předsednictva ÚV KSČ z února 1983, navazující Soubor opatření vlády ČSSR a republikových vlád k předcházení neoprávněného obohacování i návrh generální prokuratury ČSSR na prohloubení systému prevence trestné činnosti v ČSSR z roku 1988. V návaznosti na tato opatření orgány ÚV KSS a vláda SSR na léta 8. pětiletky schválily další soubory opatření na řešení problémů cikánských osob, ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu, prevenci mimořádných událostí v národním hospodářství a ke zkvalitňování sociální prevence kriminality ve vybraných objektech. Realizace těchto opatření řeší zejména problematiku speciální prevence v širším slova smyslu. Tato byla řešena i při zařazení opatření závěrů 31. schůze předsednictva ÚV KSČ v roce 1987 k činnosti základních útvarů VB a realizována zejména redislokací a novou organizací výkonu služby základních útvarů VB, vytvořením hlídkové služby v okresních a dalších městech.

V podmírkách práce federálního ministerstva vnitra i republikových ministerstev vnitra a životního prostředí a jimi řízených útvarů SNB byly rozpracovány závěry 7., 9. a 10. zasedání ÚV KSČ a promítnuty do oblasti zkvalitňování preventivní práce VB. Pozornost se soustředila na zajištění cílevědomějšího a aktivnějšího podílu útvarů VB při zkvalitňování působení subjektů systému sociální prevence, další rozvíjení právní výchovy a propagandy, rozšiřování forem a způsobů informování veřejnosti o stavu a úrovni kriminality

i práci orgánů Bezpečnosti, na zkvalitňování práce s dopisy pracujících a zvýšení tlaku na plnění oznamovací povinnosti vedoucími socialistických organizací.

Vývojové tendenze kriminality nelze posuzovat odděleně od hlbokých změn, kterými naše země prochází při přestavbě hospodářského mechanismu a všech oblastí života. Důsledky těchto změn mohou ovlivnit rozsah a strukturu trestné činnosti již v nejbližším období.

Ochrana majetku v socialistickém vlastnictví, dodržování příslušných forem disciplíny, zajišťování kvalitní produkce a dodávek zboží a práce v požadované jakosti a sortimentu je, a i nadále ještě více bude, prvořadou záležitostí hospodářské sféry, s důrazem na zkvalitňování řídící, organizátorské a kontrolní práce vedoucích pracovníků. V podmínkách ekonomické samostatnosti, samofinancování, chozrasčotu se rozšíří prostor pro nové druhy a formy ekonomické činnosti. Zřejmě se tím rozšíří i prostor a podmínky pro různou nekalou a protispolečenskou činnost především pracovníků řídící sféry. Primární ochranou před takovou činností bude vyvíjení účinného ekonomického tlaku na dodržování zákonnosti v národním hospodářství. Další možnosti skýtá diferencované oceňování vedoucích pracovníků podle účinnosti působení všech prostředků a nástrojů organizace zabraňující trestné a jiné protispolečenské činnosti. Zodpovědnost za výraznější preventivní ochranu svěřeného a vlastněného majetku se stane základním úkolem nejen vedoucího pracovníka, ale zejména též pracovních kolektivů a každého pracovníka - hospodáře na svém úseku. Přijaté zákony o státním podniku a o družstevnictví v tomto smyslu jednoznačně ukládají povinost majetek účinně a všestranně ochraňovat.

Trestní represe a činnost orgánů trestního řízení plnila, plní a v podmínkách přestavby bude plnit jenom pomocnou funkci při upevnování zákonnosti v národním hospodářství.

Toto navazující a doplňující sekundární formou ochrany majetku v socialistickém vlastnictví bude zejména nový směr působení a

přesun těžiště výkonu prevence orgánů činných v trestním řízení, včetně SNB, zejména do forem poskytování odborně metodické a výchovně osvětové pomoci, spojených s usměřováním a vyvíjením tlaku na budování a zkvalitňování sebeobranných systémů socialistických organizací.

Těžiště práce orgánů trestního řízení se bude stále více zaměřovat na prevenci latentní kriminality v hospodářské sféře, na ochranu mládeže, na boj proti alkoholové a nealkoholové toxikomani. Bude postupovat proces dekriminalizace. To by mělo zřejmě uvolnit prostor a síly pro zaměření prevence na výraznější individualizaci a diferenciaci, na cílevědomější výběr objektů působení. Bude se zřejmě takto prohlubovat a rozšiřovat sféra sociální kontroly kriminality a delikvence. Represivně preventivní systém orgánů činných v trestním řízení se výrazněji soustředí na nejnebezpečnější a nejnarušenější jádro recidivy a pachatelů trestních činů závažné povahy.

Návrh opatření

na zvýšení účinnosti prevence nejzávažnějších forem trestné činnosti obecné a hospodářské povahy

I.

V rámci resortů ministerstev vnitra

1. Důsledně dokončit realizaci úkolů vyplývajících pro preventivní oblast ze souboru opatření uvedených v příloze usnesení vlády ČSSR č. 161/1987, o stavu boje s trestnou činností a opatření k jejímu účinnějšímu omezování, včetně republikových souborů opatření, vyhodnotit jejich plnění.

Termín: do 31.12.1990

2. V přípravě podkladů pro XVIII. sjezd KSČ a KSS za resorty FMV a MVŽP republik vyhodnotit plnění dosavadních úkolů na úseku prevence. Připravit adekvátní koncepční a programové zaměření na další zkvalitňování systému prevence metodami, formami a prostředky SNB, zejména v souvislosti s přestavbou hospodářského mechanismu. Zvláštní pozornost věnovat problematice vytváření společných podniků s mezinárodní účastí a ochraně utajovaných skutečností.

Termín: do 31.12.1989

3. Vytvořit podmínky pro to, aby v období 9. pětiletky mohl být splněn příslušný úkol z usnesení vlády SSR č. 230/1987 k Souboru opatření na řešení současných problémů, vyplývajících ze způsobu života cikánských obyvatel vztahující se na utvoření 180 funkčních míst příslušníků SNB pro posílení těch okresních správ SNB, kde se cikánská problematika z hlediska boje proti kriminalitě jeví nejaktuálnější, i s příslušným mzdovým fondem. Obdobně řešit situaci též v ČSR, vzhledem k tomu, že kriminalita cikánských obyvatel v absolutním vyjádření i v podílu na celkovém počtu pachatelů je zde vyšší než v SSR.

Termín: do 31.12.1991

4. Provést důsledné opatření k dosažení splnění cílů a úkolů z "Harmonogramu postupu pro dosažení konečných záměrů sledovaných redislokací OO-VB" ve smyslu usnesení 31. schůze předsednictva ÚV KSČ z roku 1987, ke Zprávě o činnosti základních útvarů VB po provedené redislokaci.

Termín: ve smyslu úkolů uvedených v harmonogramu

5. Dobudovat systém pultů centralizované ochrany do roku 1990 v souladu s vytýčeným plánem a vytvořit podmínky na jejich zřízení ve všech okresních a problémových městech ČSSR, kde si to situace vyžaduje.

Termín: do 31.12.1990

6. V městech, kde funguje systém pultů centralizované ochrany, vytvořit takový systém výkonu služby při ochraně zájmových objektů, aby se dosahoval vyšší efekt v činnosti zásahových skupin a současně aby nebylo ohroženo plnění úkolů jednotlivými službami VB (k tomu vytvořit podmínky personální, organizační a materiálně technické).

Termín: do 31.12.1989

7. Při navrhování uložení ochranného dohledu pachatelům trestných činů loupeží a rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví, včetně zvláště nebezpečným recidivistům, ve větší míře navrhovat uložení ochranného dohledu za využití úplného systému omezení daných v § 2 odst. 2 zák. č. 44/1973 Sb., o ochranném dohledu.

Termín: průběžně

8. Plnit úkoly na úseku dohledu nad kriminálně závadovými osobami a tento dohled rozšířit i na pachatele vybraných druhů hospodářské kriminality, zejména spekulace, devizové trestné čin-

nosti a pašování.

Termín: v návaznosti na vydání
interního aktu - průběžně

9. Navazovat a prohlubovat mezinárodní spolupráci s dalšími státy
a důsledněji se podílet na boji proti mezinárodnímu podloudnictví
s narkotiky.

Termín: průběžně

10. Vybudovat, v součinnosti s ostatními orgány činnými v přípravném
řízení trestním, na středním článku řízení stálé specializované
týmy k odhalování a dokumentování vybraných závažných trestních
činů obecné i hospodářské povahy včetně provádění preventivních
opatření.

Termín: průběžně

Termín: do 31.12.1990

11. Urychlit zavádění výpočetní techniky do praxe VB a v odůvodněných
případech nad rámec "Koncepce zavádění a využívání výpočetní tech-
niky ve FMV, SNB, PS a vojskách MV" umožnit využívat malou výpočet-
ní techniku.

Termín: v návaznosti na termíny -
"Koncepce"

12. Kádrově posílit pracoviště boje s hospodářskou kriminalitou na
těch OS SNB, kde je nízký početní stav neodpovídající současným
a předpokládaným podmínkám vývoje hospodářské kriminality, struk-
tuře národního hospodářství a veřejnobezpečnostní situaci na da-
ném teritoriu.

Termín: průběžně

13. Na požádání poskytovat účinnou metodickou a odbornou pomoc při zpracovávání komplexních opatření a vlastních sebeochranných systémů na zvyšování ochrany majetku v socialistickém vlastnictví těm podnikům a organizacím, které podle zařazení do systému kategorizovaných objektů nemají povinnost tyto systémy budovat.

Termín: průběžně

Zodpovídá: s. Kincl, Jireček,
Lazar

II.

V oblasti hospodářských a společenských orgánů a organizací a v oblasti legislativy

1. Přijmout opatření na rozšíření vyučování základů práva na základních a středních školách a učilištích. Důraz položit na aktuální oblasti trestního a rodinného práva souvisejícího se svobodami a právy občanů, majetkovou kriminalitou a ochranou mládeže před negativními jevy.
2. Zapracovat do osnov atestací odpovědných vedoucích pracovníků prohloubení znalostí trestněprávních předpisů s cílem upevňování socialistické zákonnosti a prohlubování právního vědomí pracovníků v jimi řízených organizacích.
3. Vypracovat a zabezpečit v organizacích systém opatření na účinnější fyzickou a technickou ochranu pracovníků manipulujících s finančními prostředky v bankách, spořitelnách a na poštách, tržeb v obchodních jednotkách (organizacích), především při jejich převozu do peněžních ústavů (vypracovat systém centrálního svazu finančních hotovostí; zvážit možnost zřízení podniku k poskytování služeb při ochraně a přepravě finančních hotovostí a jiných ceností).

4. Zajistit, v souladu s požadavky a potřebami socialistických organizací, SBČS, pojišťoven, podniků a závodů, výrobu spolehlivých technických ochranných zařízení.
5. Vypracovat přísná režimová opatření upravující přebírání větších finančních částek v peněžních ústavech a jejich přenos pro potřeby organizací, podniků a závodů.
6. Přehodnotit právní úpravu oprávněného použití zbraně na ochranu majetku v socialistickém vlastnictví pracovníky, kterým jsou větší finanční hotovosti svěřeny. Rozšířit jejich oprávnění na úroveň pravomoci členů závodní stráže (§ 10, písm. c/ vyhl. FMV č. 135/1983 Sb., o ostraze majetku v socialistickém společenském vlastnictví).
7. Zvýšit postavení a mzdové zvýhodnění členů závodní stráže a materiálně je zainteresovat na účinném zamezování rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví.
8. Rozšířit možnosti bezhotovostního peněžního styku občanů prostřednictvím sporozářových účtů, šeků a jiných podobných forem plateb.
9. V rekodifikaci trestněprávních norem v problematice ochranného dohledu umožnit uplatnění těchto změn:
 - možnost přísnějšího postihu osoby, která se po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody do zákonem stanovené doby bezdůvodně nepřihlásí na útvaru VB k započetí výkonu ochranného dohledu,
 - stanovit sankcionovanou povinnost pro osoby mající uložen ochranný dohled k výraznější spolupráci se sociálními kurátory.
10. Vytvářet společenské klima nesmiřitelné se zneužíváním návykových látek - za tím účelem realizovat kampaně v hromadných sdělovacích prostředcích, ve vzdělávací soustavě všech stupňů, společenských organizacích, včetně vytváření podmínek pro vhodné využívání volného času mládeže.

11. Budovat účinná zařízení s odpovídající kapacitou pro léčbu a následnou resocializaci toxikomanů.
12. Vytvářet nezbytné právní předpoklady pro postih (trestní i správní) všech forem narkomanie.
13. Prosazovat další regulaci volného prodeje zneužívaných návykových léčiv, včetně regulace prodeje těkavých syntetických látek nejčastěji zneužívaných toxikomany (zejména toluenu, perchloretylu a syntetických lepidel).
14. Vytvářet vhodná opatření k zamezování zneužívání máku a případně dalších plodin pěstovaných zemědělskými podniky.
15. Přijímat a realizovat důsledná opatření ve směru zamezení dovozu a tranzitu narkotik do a přes ČSSR.
16. Zvážit možnost stanovení zákonné povinnosti státním podnikům a jiným soc. organizacím budovat systémy elektrické zabezpečovací signalizace (EZS).
17. Aktualizovat v návaznosti na zákon č. 88/1988 Sb., o státním podniku, zákon č. 90/1988 Sb., o zemědělském družstevnictví a zákon č. 94/1988 Sb., o bytovém, spotřebním a výrobním družstevnictví realizaci právní úpravy kontrolního systému tak, aby zejména
 - umožňoval pokrýt potřebu orgánů činných v trestním řízení na dokumentaci trestné činnosti revizními zprávami,
 - zajistil účinnost kontrolního systému,
 - zabezpečil plnění oznamovací povinnosti vedoucích hospodářských pracovníků o podezření z trestného činu (pod pohrůžkou sankce),
 - dbal na dodržování zákazu kumulace funkcí a zaměstnání osob trestaných za úmyslnou trestnou činnost na místech s předepsanou hmotnou odpovědností,
 - zabezpečoval kontroly a prověrky u občanů poskytujících služby na základě povolení národních výborů (zařídit příslušné daňové pracoviště).

18. Zvážit možnost přijetí zákona o povinnosti občana prokazovat zdroj nepřiměřeného majetku.
19. Při povolenání poskytování služeb občany dbát, aby bylo zabráněno provádět tyto činnosti občanům, kteří byli opakovaně trestáni za úmyslnou hospodářskou trestnou činnost v souvislosti s poskytováním a prováděním těchto služeb. V nové právní úpravě taxativně uvést podmínky, za nichž může být povolení vydáno.
20. Příslušnou právní úpravou umožnit socialistickým organizacím, aby svým pracovníkům pro jejich osobní potřebu (nikoliv pro poskytování služeb) mohly za úhradu zapůjčit nářadí, nástroje, mechanismy a dopravní prostředky.
21. Ve výrobě i v terciální sféře s normovanými spotřebami materiálů a surovin výrazněji zainteresovat pracovníky na jejich úspoře hmotnou stimulací.
22. Odstranit nejzávažnější podmínky hospodářské trestné činnosti na úseku vnitřního obchodu a služeb, zejména
 - vytvořit účinný systém ochrany spotřebitelů, zabraňující jejich poškozování,
 - přehodnotit ekonomické nástroje umožňující páchat trestnou činnost, např. sjednotit ceny vína a destilátů v maloobchodě a závodech veřejného stravování, zrušit finanční zálohování přepravek a převést je do kategorie evidenčně sledovaných obalů apod.,
 - využitím elektronických pokladen s vyhodnocováním kódovaných údajů umožňující zpětnou kontrolu prodeje i podle druhů zboží.
23. Přijmout opatření pro urychlené dokončení rekodifikace trestního práva hmotného a procesního s cílem vytvořit podmínky pro včasný, nekompromisní a účinný postih pachatelů závažné trestné činnosti a pro vytvoření základních právních podmínek a předpokladů pro úspěšnou trestně právní prevenci proti této skupině trestné činnosti. Uplatňovat jednotný a závazný výklad trestně právních předpisů prováděcími předpisy k trestnímu zákonu a trestnímu řádu na-

místo stávajícího systému judikátů k zamezení subjektivního přístupu při aplikaci zákonů.

24. Přehodnotit způsob ochrany zásilek přepravovaných po železnici a přijmout opatření k jejímu zvýšení.
25. Obecně závazným předpisem upravit, aby propadlý a zabraný majetek se mohl odprodávat výhradně ve veřejné dražbě; totéž zvážit u neupotřebitelného majetku socialistických organizací a tím zabránit spekulaci s tímto majetkem.
26. Maximálně rozšířit výjezdová veřejná hlavní líčení v místě, kde byl trestný čin spáchán nebo na pracovišti, popř. v bydlišti obžalovaného.
27. Přijmout účinná opatření k odstranění existujících podmínek páchaní trestné činnosti spekulace a ohrožení devizového hospodářství, řešit především:
 - opodstatněnost existence prodejen PZO Tuzex (zvážit možnost jejich zrušení ve stávajícím pojetí), nebo
 - při zachování prodejen PZO Tuzex zavést bezhotovostní formu placení,
 - stanovení povinnosti devizového inkasa cizincům za hotelové služby v interhotelích; tyto formy úhrady postupně rozšiřovat na další zařízení cestovního ruchu,
 - rozšíření kreditních forem placení pro devizové cizozemce,
 - při zpětném ukládání nespotřebovaných devizových prostředků vydaných na zahraniční cestu devizovému tuzemci z jeho devizového účtu zavést povinnost předkládat potvrzení celnice o jejich zpětném dovozu do ČSSR (současná právní úprava vytváří podmínky pro nelegální směnu valut, neboť umožňuje dotovat devizový účet z nelegálních zdrojů až do výše celé částky čerpané k devizovému krytí cesty do ciziny).

28. K účinnějšímu postupu proti hromadnému narušování veřejného pořádku, zejména v případech s protisocialistickou motivací, normativně upravit postih osob, které se ho opakovaně dopouští, aby jim v této protispolečenské činnosti bylo zabráněno. (Upravit možnost ve správním řízení vyslovit takovým osobám zákaz pobytu v místě, kde se hromadného narušení veřejného pořádku opakovaně zúčastnily; upravit možnost vyslovit nad takovými osobami ochraný dohled - viz novelizace zák. č. 44/1973 Sb., apod.).